

der saamænd, men jeg erkender, at under de nuværende ekstraordinære Forhold vil almindelige Reformer neppe kunne blive gennemførte, selv om de er nok saa berettigede. Naar man fra Administrationens Side gennem Akkorder og paa anden Maade hjælper paa Lønnen, som er særdeles tarvelig, og søger at hjælpe med Dyrtids-hjælp, kan det for de fleste Arbejdere saa nogenlunde gaa. Men en hel Del af Arbejdsmændene kommer ikke i Betragtning ved Akkorder og faar ikke Del i Overarbejdet, og Akkordarbejde og Overarbejde er dog en Fortjeneste, men ganske vist en Fortjeneste, som kræver, at der slides betydeligt paa Legemet, Klæder, Mad o. s. v. Der er, som sagt, dem, som ikke faar Adgang dertil, men gaar derude paa de gamle elendige 3 Kr. 50 Øre om Dagen. Mange af den Slags Smaating kan det lykkes ved Samtale med Ministeren at faa ordnet; det kræver i Regelen kun god Villie, sjældent større Udgifter. Her erkender jeg imidlertid, at der kræves Udgifter og samtidig ogsaa god Villie, men det er ikke noget nyt, som skal indføres. Jeg vil henstille, at man for disse faste Arbejdsmænd, som ikke har nogen Mulighed for at tjene mere end 3 Kr. 50 Øre, og som for manges Vedkommende udfører et Arbejde, der kræver et Ansvar, at man lader den Præmiedaglø, som man har gennemført paa Orlogsværftet for faglærte Folk, der ikke har Akkord, ogsaa blive gældende for de ikke faglærte Folk, som ikke har det.

I denne Sammenhæng vil jeg gøre nogle Bemærkninger om de saakaldte Arbejdsmænd uden Brikke. Det er nogle Folk, som møder ved Porten hver Morgen og faar en Dags Arbejde. Men Forholdene er saa elendige i dette Land som mange andre Steder, at disse Folk kan komme der paa den Maade Dag efter Dag og Aar efter Aar. Naar de er kommet Aaret igennem, kan de faa dette Arbejde uden Brikke, og saa hædres de med en Tiøre mere om Dagen. Det er ganske vist en svimlende Sum, det indrømmer jeg, men de maa jo se at bære det. Disse Folk har ikke faaet Dyrtidstillæg, og jeg vil nu gerne lægge et godt Ord ind for dem, thi naar de udfører et Arbejde for Landet — det kan gerne være mindre kvalificeret, men det er i alt Fald en Dags Arbejde for Landet —, og de er underkastede de samme tvingende Forhold som alle andre Mennesker i Landet, krævede Ret og Billighed, at man tog samme Hensyn til dem og gav dem samme Dyrtidstillæg, som man har givet alle andre Arbejdere alle andre Steder i Landet.

Justervæsenet er et Væsen, der ellers ikke er meget omtalt i Rigsdagen, og det kommer vel af, at det tidligere har hørt under Københavns Kommune og endnu i dette Øjeblik lever i en midlertidig Tilstand; der skal nu til April 1917 — det er i hvert Fald Tanken — træde en ny Organisations- og Lønningslov i Kraft, hvorefter Forholdene skulde blive endelig fikseret. Da jeg gaar ud fra, at det skal ske, vil jeg gerne til Ministerens Efterretning pege paa den mærkelige Udvikling, der er foregaaet med dette Justerkammer. For 25 Aar siden, da Justerkammeret endnu hørte under Kommunen, var der af overordnede deroppe kun Justermesteren, en Assistent og en Formand, og saa var der 11 Arbejdere. Det var hele Styrken. I 1916 derimod, efter at det er kommet ind under Staten, og det har faaet Lov til saadan at gro op, skyde vildt op, havde jeg nær sagt, paa den Maade, hvorpaa det nu plejer at ske, er Forholdet blevet det omvendte, idet der nu er en Direktør, en Justermester, en Fuldmægtig og en teknisk Medhjælper, der er en Bogholder og en Assistent i Bogholderiet, en Kontorist og en Forretningsfører, en Assistent i Butikken, en Værkfører, og saa en Ekstraassistent — i alt 11 overordnede; men der er kun 8 Arbejdere. Man skulde synes, at dette var lidt af en forkert Udvikling. Thi hvis Forretningernes Vækst har krævet, at Styrken i Justerkammeret maatte forøges, skulde man tænke, at det var ved den nederste Ende; thi det er navnlig der, der skal slides. Men det har vist sig ikke at blive Tilfældet. Jeg gør imidlertid ogsaa opmærksom paa, at her foreligger noget af en Maskering; thi om de er paa den ene eller den anden Side af Stregen, har for fleres Vedkommende ikke meget at sige, de layer saa at sige det samme Arbejde. Derfor tænker jeg, at den højtærede Handelsminister, som jo vil komme til at overveje denne Sag, kunde tage i Betragtning, om det ikke vilde være rigtigt, naar der skal udvides, da at udvide ved den nederste Ende og ikke ved den øverste. Saa kunde man maaske lave nogle Mellestillinger, som veltjente Arbejdere, der alligevel udfører det samme som andre i de overordnede Stillinger, kunde rykke op i; de havde da noget at trakte efter. Dette er en Henstilling til behagelig Overvejelse; det forekommer mig, at Billighed kunde tale for, at noget saadant blev gennemført.